

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	välisleping
Teksti liik:	algtekst
Jõustumise kp:	06.08.1993
Avaldamismärge:	RT II 1996, 35, 126

Eesti Vabariigi ja Poola Vabariigi vaheline investeringute vastastikuse soodustamise ja kaitse leping

Vastu võetud 06.05.1993

Välisministeeriumi teadaanne välislepingu jõustumise kohta
Välisministeeriumi teadaanne välislepingu lõppemise kohta

Mitteametlik tõlge

Eesti Vabariik ja Poola Vabariik, edaspidi viidatud kui lepingupoole, soovides intensiivistada majanduslikku koostööd mõlema riigi ühise kasu nimel; kavatsedes luua ja säilitada ühe lepingupoole investeerijate investeringutele teise lepingupoole territooriumil soodsad tingimused; tunnistades vajadust soodustada ja kaitsta välisinvesteeringuid eesmärgiga edendada mõlema lepingupoole majanduslikku heaolu; on kokku leppinud alljärgnevas:

Artikkel 1. Definitsioonid

Selles lepingus:

(1) Termin «investeerija» viitab ükskõik kumma lepingupoole

- a) füüsilistele isikutele, kel on lepingupoole kodakondsus;
- b) juriidilistele üksustele, kaasa arvatud firmad, korporatsioonid, äriassotsiatsioonid ja teised organisatsioonid, mis on moodustatud või mõnel muul korrapärasel viisil organiseeritud selle lepingupoole seaduste kohaselt ja mis paiknevad ning teostavad tegelikke majanduslikke tegevusi sama lepingupoole territooriumil;
- c) juriidilistele üksustele, mis on moodustatud ükskõik millise maa seaduste kohaselt ning on otseselt või kaudselt selle lepingupoole kodanike või juriidiliste üksuste, mis asuvad ja teostavad tegelikku majanduslikku tegevust selle lepingupoole territooriumil, kontrolli all; saadakse aru, et kontroll eeldab märkimisväärset osa omandusest.

(2) Termin «investeering» tähendab igat liiki varasid, mis on investeeritud ühe lepingupoole investeerija poolt teise lepingupoole territooriumil, eeldusel, et need on tehtud teise lepingupoole seaduste ja määruste kohaselt ja hõlmab eriti, kuid mitte ainult:

- (a) kinnis- ja vallasvara, aga ka kõiki teisi õigusi in rem, nagu servituudid, hüpoteegid, kinnipidamis- ja pandiõigused;
- (b) aktsiaid, osakuid või mis tahes teisi firmades osalemise vorme;
- (c) rahalisi või ükskõik milliseid majanduslikku väärtust omavaid nõudeid;
- (d) autoriõigusi, töötusliku omandi õigusi (nagu patendid, kaubamärgid, tööstusdisainid või -

mulid, kauba- või teenusemärgid, kaubanimed, viited originaalile), oskusteavet ja firmaväärtust; (e) riigivõimu esindaja poolt antud seaduslikke õigusi teostada majanduslikku tegevust, kaasa arvatud kontsessioone, nagu näiteks otsida, hõlvata või kasutada loodusvarasid.

(3) Ükskõik milline juriidiline muudatus investeeringu vormis, mis on lubatud vastavalt selle lepingupoole, mille territooriumil investeering on tehtud seadustele ja määrustele, ei muuda tema iseloomu investeeringuna.

(4) Kui investeering on tehtud investeerija poolt läbi selle artikli 1. lõike punktis c kirjeldatud üksuse, milles ta omab aktsiaosalust, kasutab see investeerija selle lepingu eeliseid selle kaudse aktsiaosaluse ulatuses, tingimusel, et selline investeerija ei saa kasutada selle lepingu eeliseid, kui investeerija kasutab mõne teise selle lepingupoole, mille territooriumil investeering on tehtud, poolt sõlmitud investeeringute kaitse lepingu vaidluste lahendamise mehhanismi.

(5) Termin «tulud» tähendab kõiki summasid, mis saadakse investeeringust ja eriti, aga mitte ainult, kasumeid, intresse, kapitalituluseid, dividende, autoritasusid, makseid või teisi jooksvaid sissetulekuid;

(6) Termin «territoorium» tähendab vastavalt Eesti Vabariigi territooriumi ja Poola Vabariigi territooriumi, aga ka neid merealasid, kaasa arvatud merepõhi ja aluspind, mis piirneb emmakumma ülalnimetatud territooriumi territoriaalmeres välispiiriga, mille üle kõne all olev riik kasutab vastavalt rahvusvahelisele õigusele suveräänseid õigusi eesmärgiga eksploateerida ja kaevandada nende alade loodusressursse.

Artikkel 2. Investeeringute soodustamine ja võimaldamine

(1) Kumbki lepingupool soodustab oma territooriumil teise lepingupoole investeerijate investeeringuid ja võimaldab selliseid investeeringuid vastavalt oma seadustele ja määrustele.

(2) Kui lepingupool on lubanud oma territooriumile investeeringu, annab ta vastavalt oma seadustele ja määrustele selle investeeringuga seotud ja litsentsilepingute, tehniliste, äri- ja administratiivabi kontraktide elluviimiseks vajalikud load. Kumbki lepingupool kohustub vajadusel välja andma vajalikud load, mis on seotud sellise investeeringuga seotud konsultantide ja teiste spetsialistide, olenemata nende kodakondsusest, tegevusega.

Artikkel 3. Investeeringute kaitse ja kohtlemine

(1) Kumbki lepingupool kaitseb oma territooriumil teise lepingupoole investeerijate poolt vastavalt oma seadustele ja määrustele tehtud investeeringuid ja ei kahjusta mittevajalike või diskriminatiivsete vahenditega selliste investeeringute haldamist, korrashoidmist, kasutamist, valdamist, laiendamist, müüki ega ka, kui see peaks juhtuma, likvideerimist.

(2) Kumbki lepingupool kindlustab teise lepingupoole investeerijate investeeringutele oma territooriumil ausa ja erapooletu kohtlemise. Selline kohtlemine ei ole vähem soodus kui see, mida kumbki lepingupool rakendab investeeringutele, mis on tehtud tema territooriumil tema oma investeerijate poolt, või kui see, mida kumbki lepingupool rakendab oma territooriumil enamsoodustatud riigist pärinevate investeerijate investeeringutele, juhul kui viimane käsitlus on soodsam.

(3) Enamsoodustatud riigi staatus ei kehti privileegide kohta, mida kumbki lepingupool annab kolmanda riigi investeerijatele seoses oma liikmeks olemisega vabakaubandustsoonis, tolliliidus, ühisturus või seoses kehtiva või tulevikus sõlmitava topeltmaksustamise vältimise konventsiooniga või mõne muu fiskaalasju puudutavale konventsiooniga.

Artikkel 4. Eksproprieerimine ja kompenseerimine

(1) Mitte kumbki lepingupooltest ei võta ei otseselt ega kaudselt kasutusele eksproprieerimise, natsionaliseerimise või samasugust iseloomu või võrdset efekti omavat meetet investeeringute suhtes, mis kuuluvad teise lepingupoole investeerijatele, muidu kui need meetmed on võetud kasutusele ühiskondlikust huvist, mittediskriminatiivsel alusel ja vastavalt seadusele eeldusel, et rakendatakse efektiivset ja adekvaatset kompensatsiooni. Selline kompensatsioon ulatub

eksproprieeritud investeeringute turuväärtuseni vahetult enne eksproprieerimist või enne seda, kui eelolev eksproprieerimine sai avalikult teatavaks, sisaldades intressi alates eksproprieerimise päevast, ja on vabalt väljaviidav.

Kompensatsiooni suurus arvestatakse vabalt konverteeritavas valuutas ja makstakse põhjendamatute viivitusteta välja investerijale, kellele see kuulub, olenemata tema elamis- või asukohamaast. Ülekanne loetakse tehtuks ilma põhjendamatute viivitusteta, kui ta tehakse aja jooksul, mis tavaliselt kulub ülekandeformaalsuste täitmiseks. Nimetatud periood algab päeval, mil vastav palve esitati, ja ei või ületada kolme kuud.

(2) Kummagi lepingupoole investeerijatele, kelle investeeringud on teise lepingupoole territooriumil kandnud kahju sõja või mõne muu relvakonflikti, riigis valitseva eriolukorra, ülestõusu või mässu tõttu, saab vastavalt restitutsioonile, hüvitusele, kompensatsioonile või teisele lahendusele osaks kohtlemine, mis ei ole vähem soodus kui kohtlemine, mida rakendatakse oma investeerijate või ükskõik millise kolmanda riigi investeerijate suhtes. Vastavad maksete ülekanded tehakse võimaluse korral ilma viivitusteta.

(3) Artiklis 1 lõike 1 punktis c mainitud investeerijad ei või esitada selle artikli lõikele 1 või 2 baseeruvat hagi, kui kompensatsioon on välja makstud vastavalt sarnasele tingimusele mõnes teises selle lepingupoole, kelle territooriumil investeering on tehtud, poolt sõlmitud investeeringute kaitse lepingus.

Artikkel 5. Ülekandmine

(1) Kumbki lepingupool, kelle territooriumil on tehtud investeeringuid teise lepingupoole investeerijate poolt, garanteerib neile investeerijatele nende investeeringutega seotud maksete vaba ülekandmise, eriti aga:

- (a) kapitali ja investeeringute haldamiseks ja arenguks vajalikud lisasummad;
- (b) tulud, nagu defineeritud selle lepingu artikli 1 lõikes 5;
- (c) laenude tagasimaksud, mis on lepinguliselt regulaarselt kokku lepitud ja dokumenteeritud ja mis on nimetatud investeeringuga otseselt seotud;
- (d) investeeringu osalisest või täielikust likvideerimisest või müügist saadud tulud;
- (e) selle lepingu artiklis 4 mainitud kompensatsioonid;
- (g) lepingupoole kodanike, kellel on lubatud investeeringuga seoses töötada teise lepingupoole territooriumil, sissetulekud.

(2) Ülekanded teostatakse põhjendamatute viivitusteta vabalt konverteeritavas valuutas ülekandepäeval tarvitatava vahetuskursi alusel vastavalt protseduurile, mille kehtestab lepingupool, kelle territooriumil investeering oli tehtud, mis ei tähenda selle ülekande tagasilükkamist, peatamist ega denaturalisatsiooni.

(3) Lepingupoole kohustuvad rakendama selle artikli lõigetes 1 ja 2 viidatud investeeringute ülekannetele mitte vähem soodsat kohtlemist kui see, mida rakenadatakse ülekannetele, mis pärinevad ükskõik millise kolmanda riigi investeerijate poolt tehtud investeeringutest.

Artikkel 6. Asendamine

(1) Kui lepingupool või ükskõik milline tema asutus teeb makse ükskõik millisele oma investeerijale seoses investeeringule rakendatava garantiiga või kindlustusega, tunnustab teine lepingupool asendamise kehtivust esimese lepingupoole või ükskõik millise tema asutuse kasuks ükskõik millisele õigusele, mida valdas investeerija.

Lepingupoolel või ükskõik millisel tema asutusel, mis on asendatud investeerija õigustes, on õigus samadele õigustele nagu investeerijal ja ulatuses, et nad kasutavad neid õigusi tehes seda investeerija kohustuste subjektina, kellesse see kindlustatud investeering puutub.

(2) Asendamise korral, nagu defineeritud eespool lõikes 1, ei esita investeerija hagi ilma, et tal oleks vastav volitus selle tegemiseks lepingupoolelt või ükskõik milliselt tema asutuselt.

Artikkel 7. Ühe lepingupoole ja teise lepingupoole investeerija vaheliste vaidluste lahendamine

(1) Vaidlusest ühe lepingupoole ja teise lepingupoole investeerija vahel antakse investeerija poolt lepingupoolele teada kirjalikult. Vastav teade peab sisaldama detailset informatsiooni. Vaidluse osapooled püüavad võimaluse korral lahendada need erinevused sõbraliku kokkuleppe teel.

(2) Kui sellist vaidlust ei ole võimalik sel teel sõbralikult lahendada kuue kuu jooksul alates lõikes 1 märgitud kirjalikust märguandest, allutatakse vaidlus investeerija valikul:

- nimetatud lepingupoole kompetentsele kohtule;
- arbitraažikohtule vastavalt Stokholmi Kaubanduskoja Arbitraažiinstituudi protseduurireeglitele;
- Pariisi Rahvusvahelise Kaubanduskoja arbitraažikohtule;
- ad hoc arbitraažikohtule, mis luuakse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Rahvusvahelise Kaubandusõiguse Komisjoni arbitraažiprotseduuri reeglite kohaselt; või
- Rahvusvahelisele Investeeringualaste Vaidluste Lahendamise Keskusele (ICSID), mis on rajatud vastavalt riikide ja teiste riikide kodanike vaheliste investeeringuid puudutavate vaidluste lahendamise konventsioonile, juhul kui mõlemad lepingupoole on saanud selle konventsiooni liikmeks.

(3) Arbitraažiprotseduur rajaneb:

- käesoleva lepingu tingimustele;
- selle lepingupoole, kelle territooriumil investeering oli tehtud, rahvuslikule õigusele, kaasa arvatud õiguste konflikte puudutavad reeglid;
- rahvusvahelise õiguse reeglitele ja üldtunnustatud printsiipidele.

(4) Arbitraažiprotseduuri ega otsuse täideviimise ajal ei tõstata vaidluses osalev lepingupool vastupretensiooni seoses asjaoluga, et teise lepingupoole investeerija on saanud osalise või täieliku kahju ulatuses kindlustushüvitust vastavalt kindlustuslepingule.

(5) Arbitraažiotsused on lõplikud ja kohustuslikud konfliktiosalistele. Kumbki lepingupool kohustub rakendama neid otsuseid vastavalt oma rahvuslikule õigusele.

Artikkel 8. Lepingupoole vaheliste vaidluste lahendamine

(1) Lepingupoole vahelised vaidlused, mis puudutavad käesoleva lepingu tingimuste tõlgendamist ja rakendamist, lahendatakse diplomaatiliste kanalite kaudu.

(2) Kui mõlemad lepingupoole ei jõua kokkuleppele kuue kuu jooksul alates nendevahelise konflikti algusest, allutatakse viimane ühe lepingupoole palvel kolmest liikmest koosnevale arbitraažikohtule.

Kumbki lepingupool nimetab ühe vahekohtuniku ja need kaks vahekohtunikku nimetavad esimehe, kes on kolmanda riigi, millel on diplomaatilised suhted mõlema lepingupoolega, kodanik.

(3) Kui üks lepingupool ei ole nimetanud oma vahekohtunikku ega ole jälginud teise lepingupoole kutset teha see nimetamine kahe kuu jooksul, nimetatakse vahekohtunik viimase lepingupoole palvel Rahvusvahelise Kohtu presidendi poolt.

(4) Kui mõlemad vahekohtunikud ei jõua esimehe valiku suhtes kokkuleppele kahe kuu jooksul pärast nende määramist, määratakse viimane ühe lepingupoole palvel Rahvusvahelise Kohtu presidendi poolt.

(5) Kui selle artikli lõigetes 3 ja 4 märgitud juhtudel on Rahvusvahelise Kohtu president takistatud oma nimetatud funktsioone täitmast või kui ta on ühe lepingupoole kodanik, tehakse määramine asepresidendi poolt. Kui viimane on takistatud või kui ta on ühe lepingupoole kodanik, tehakse määramine kohtu kõige vanema kohtuniku poolt, kes ei ole ühegi lepingupoole kodanik.

(6) Sõltuvalt teistest tingimustest, mida on seadnud lepingupoole, määrab vahekohus oma protseduuri. Vahekohus teeb oma otsused häälteenamusega.

(7) Vahekohus teeb oma otsuse austades rahvusvahelist õigust, arvestades eriti käesolevat lepingut ja teisi lepingupoole vahel kehtivaid lepinguid ning rahvusvahelise õiguse norme ja üldtunnustatud printsiipe.

(8) Vahekohtu otsused on lõplikud ja kohustuslikud mõlemale lepingupoolele.

(9) Kumbki lepingupool kannab oma liikme kulud vahekohtus ja oma esinduskulud vahekohtuprotsessis; esimehe kulud ja ülejäänud kulud kaetakse mõlema lepingupoole poolt võrdsetes osades. Vahekohus võib siiski otsustada, et suurem osa kuludest kaetakse ühe lepingupoole poolt ja see otsus on kohustuslik mõlemale lepingupoolele.

Artikkel 9. Enamsoodustustingimused

Kui ühe lepingupoole rahvuslik seadus või praegu eksisteerivad või edaspidi sõlmitavad kohustused rahvusvahelise õiguse raames lepingupoolte vahel lisaks käesolevale lepingule sisaldavad sätteid, olgu üldisi või erilisi, mis annab teise lepingupoole investeerijate investeeringutele soodsama kohtlemise kui käesolev leping, domineerib selline regulatsioon selles ulatuses, milles ta on enam soodus, käesoleva lepingu üle.

Artikkel 10. Konsultatsioonid ja informatsioonivahetus

Ühe lepingupoole palvel nõustub teine lepingupool koheselt konsultatsioonidega käesoleva lepingu tõlgendamise ja rakendamise üle. Ühe lepingupoole palvel vahetatakse informatsiooni teise lepingupoole seaduste, määruste, otsuste, administratiivpraktika ning protseduuride või poliitika mõjust selle lepinguga hõlmatud investeeringutele.

Artikkel 11. Rakendamine

Käesolev leping rakendub ka investeeringutele, mis on tehtud ühe lepingupoole investeerijate poolt teise lepingupoole territooriumil enne või pärast lepingu jõustumist, kuid ei rakendu ühelegi investeeringute alasele vaidlusele ega investeeringute alasele hagile, mis puudutab enne selle jõustumist tehtud investeeringuid.

Artikkel 12. Jõustumine

Leping jõustub päeval, mil mõlemad lepingupoole on üksteisele teatanud, et nende siseriiklikud juriidilised tingimused käesoleva lepingu jõustumiseks on täidetud.

Artikkel 13. Kestus ja peatamine

(1) Leping jääb jõusse kümneaastaseks perioodiks ja jätkab jõus olemist pärast seda samaks perioodiks või perioodideks kui aasta enne esimest või mõnda järgmist perioodi üks lepingupool ei teata teisele lepingupoolele oma soovist leping lõpetada. Lõpetamise teade jõustub aasta pärast seda, kui teine lepingupool on selle kätte saanud.

(2) Investeeringute osas, mis on tehtud enne kuupäeva, mil teade lõpetamisest jõustub, kehtivad selle lepingu tingimused kümneaastase perioodi jooksul käesoleva lepingu lõpetamise kuupäevast alates.

Sõlmitud Varssavis 6. mail 1993. aastal kahes eksemplaris inglise keeles.

Selle kinnituseks on vastavad täievolilised saadikud käesolevale lepingule alla kirjutanud.

Eesti Vabariigi nimel
T. VELLISTE

Poola Vabariigi nimel
K. SKUBISZEWSKI